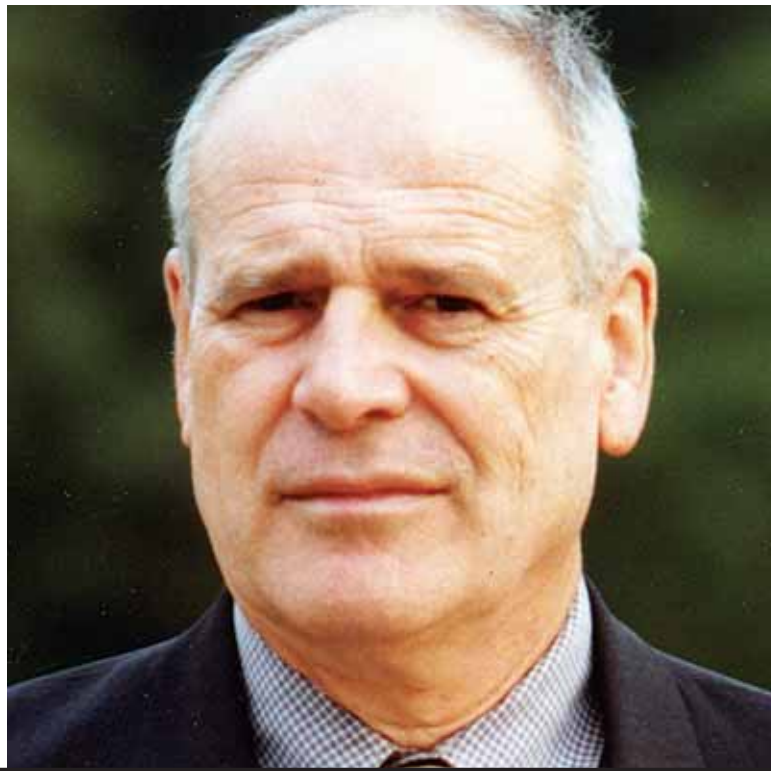

Τάκης Ευσταθίου Συλλέκτης Εργων Τέχνης

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗ ΡΟΥΛΑ ΚΟΤΣΕΤΑ
kotseta@kerdos.gr

«Τα τελευταία χρόνια πολλά ξενοδοχεία, καζίνο, εταιρείες, τράπεζες, αγοράζουν έργα και τα εκθέτουν στους ιδιωτικούς χώρους ή σε χώρους εργασίας. Πρόκειται για μία καλή επένδυση, γιατί η αξία ενός έργου ανεβαίνει με την πάροδο του χρόνου. Εάν ένα έργο είναι γνήσιο, ένας έμπειρος συλλέκτης είναι ικανός να το διακρίνει», επισημαίνει στο «Κ» ο συλλέκτης Εργων Τέχνης με εμπειρία 40 χρόνων στη Νέα Υόρκη κ. **Τάκης Ευσταθίου**. «Οι Έλληνες συνήθως δεν εμπορεύονται την Τέχνη. Συνήθως αγοράζουν από ντίλερ Εργων Τέχνης που έρχονται στη Νέα Υόρκη για να αγοράσουν έργα, ιδιαίτερα αυτήν την εποχή που έχει πέσει το δολάριο. Αυτόν τον καιρό, μπορεί να αγοράσει κανείς πολύ φθηνότερα και δεν πληρώνει φόρο στη Αμερική εάν του τα στείλουν στη χώρα του».

«Η Τέχνη αποτελεί μία καλή επένδυση»

Αγοράζουν οι φιλότεχνοι από οίκους δημοπρασιών ή προτιμούν τις γκαλερί;

Ο σωστός Αμερικανός συλλέκτης - φιλότεχνος αγοράζει και από γκαλερί και από οίκους δημοπρασιών ανάλογα την ποιότητα και τις τιμές των προσφερόμενων έργων.

Υπάρχουν Έλληνες ζωγράφοι στους οποίους έχουν προτίμηση οι ξένοι συλλέκτες Εργων Τέχνης;

Πολλοί είναι οι ξένοι συλλέκτες που θα ήθελαν να αποκτήσουν ένα έργο του Λουκά Σαμαρά, της Χρύσας, του Θεόδωρου Στάμου, της Linda Benglis ή του William Baziotis.

Ποιες είναι οι σημαντικότερες στιγμές σας στη Νέα Υόρκη ως συλλέκτης Εργων Τέχνης και πώς βρεθήκατε εκεί;

Στην Αμερική (Νέα Υόρκη) πήγα τη δεκαετία του '60. Εκεί δημιούργησα την Ericson Gallery στη λεωφόρο Madison απέναντι από το Whitney museum. Μέσα από αυτήν πέρασαν πολλοί Έλληνες και ξένοι συλλέκτες και καλλιτέχνες. Ενδεικτικά αναφέρω τη **Chryssa**, η οποία με το έργο της και τις συμβουλές της με ενθάρρυνε και με παρότρυνε να συνεχίσω με το ίδιο κουράγιο που έχω έως σήμερα στον δύσκολο δρόμο του εμπόρου Τέχνης. Η συνεργασία μου με την επιμελήτρια και ιστορικό τέχνης **Μαρία Γκοτζίμνη** είχε ως αποτέλεσμα τη διεξαγωγή εκθέσεων με σημαντικούς Έλληνες καλλιτέχνες όπως ο Θόδωρος, ο Takis, ο Μιχάλης Λεκάκης, ο Νάσος Δάφνης, ο Θεόδωρος Στάμος κ.ά. Ετσι, το αμερικανικό κοινό είχε

την ευκαιρία να έρθει σε επαφή με την ελληνική Τέχνη που εκείνη την εποχή ο μοναδικός της υποστηρικτής στο εξωτερικό ήταν ο διάσημος Αλέξανδρος Ιόλας. Συνεργάστηκα με τον συλλέκτη Γιώργο Κωστάκη αλλά και με τους ξένους καλλιτέχνες όπως Louis Nevelson, Robert Wotherwell μεταξύ των άλλων. Μετά την επιτυχία της γκαλερί μου υπήρξαν και πολλές συνεργασίες με αμερικανικά μουσεία όπως το Guggenheim, το MIT, το Cornell University, το Metropolitan Museum και το Brooklyn Museum.

Πώς καταλαβαίνετε αν ένα έργο είναι γνήσιο ή όχι;

Για τη γνησιότητα των έργων υπάρχουν οι ειδικοί για κάθε περίοδο ιστορικοί και μελετητές. Σε αυτούς θα πρέπει να απευθύνεται κάποιος, ο οποίος έχει αμφιβολίες για ένα έργο. Στους πιο σύγχρονους καλλιτέχνες η πιστοποίηση γίνεται από την γκαλερί του καλλιτέχνη, από τον ίδιο τον καλλιτέχνη τη βιβλιογραφία του ή την οικογένειά του.

Υπάρχει ενδιαφέρον από ξένους συλλέκτες και ιδιώτες για την ελληνική Τέχνη; Αν ναι, σε ποιους ζωγράφους έχουν προτίμηση στη Νέα Υόρκη όπου εσείς ζήσατε και έχετε μεγάλη εμπειρία;

Το μεγαλύτερο μέρος (80%) των Εργων Ελλήνων καλλιτεχνών στην Αμερική είναι ξένοι και όχι Έλληνες. Αν κάποιο έργο βγει σε δημοπρασία του εξωτερικού και αξίζει το προτείνω σε ξένους συλλέκτες. Ο Στάμος για παράδειγμα έχει μεγάλη ζήτηση από συλλέκτες

αλλά και γκαλερίστες. Πρόσφατα στη Νέα Υόρκη εξέθεσε με μεγάλη επιτυχία η Ελληνίδα γλύπτρια Αλεξάνδρα Αθανασιάδη.

Η εποχή αυτή ενδείκνυται να αγοράσει κανείς Έργα Τέχνης στην Αμερική τώρα μάλιστα που το δολάριο είναι σε χαμηλή συναλλαγματική ισοτιμία έναντι του ευρώ. Τα τελευταία χρόνια η Τέχνη αρχίζει να μπαίνει σε δημόσιους χώρους, ξενοδοχεία, εταιρείες κ.λπ. πράγμα που με χαροποιεί ιδιαίτερα διότι αυτή γίνεται μέρος της καθημερινότητάς μας.

Η σημερινή τεχνολογία, όπως το Internet, έχει παίξει σημαντικό ρόλο στην αγορά της Τέχνης. Διότι κάθε άνθρωπος μπορεί να έρχεται σε επαφή με όλους τους οίκους δημοπρασιών και τις γκαλερί, προκειμένου να αποκτήσει κάποιο έργο. Ετσι, ο καθένας θα μπορεί να γνωρίζει τι έργα υπάρχουν στην αγορά και σε ποιες περίπου τιμές κυμαίνονται. Η ελληνική Τέχνη έχει στηριχτεί διεθνώς χάρη στη μεγάλη υποστήριξη και αγάπη, πάθος συλλεκτών και ιδρυμάτων όπως της Εθνικής Πινακοθήκης, του Ιδρύματος Πιερίδη, του ιδρύματος Ι. Φ. Κωστόπουλου, Πρόδρομου Εμφιετζόγλου, Σταύρου Νιάρκου, του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρου Ωνάση, το ίδρυμα Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή, του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, καθώς και των ιστορικών και επιμελητών αυτών όπως των Μαρίνα Λαμπράκη Πλάκα, Τάκη Μαυρωτά, Κατερίνα Κοσκινά, Άννα Καφέτζη και Κυριάκο Κουτσομάλη. Αξίζει να σημειωθεί ότι σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ελληνικής Τέχνης στο εξωτερικό έχει παίξει και η πραγματοποίηση δημοπρασιών από μεγάλους οίκους όπως οι **Sotheby's** και οι **Bonham's** στο Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Παρέμβαση του εισαγγελέα για τις υβριστικές δηλώσεις του κ. Βαρδινογιάννη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΑΝΤΩΝΗΣ ΞΥΔΟΥΣ

Με άσκηση ποινικής δίωξης... απειλείται ο πρόεδρος της ΠΑΕ Παναθηναϊκός κ. **Ι. Βαρδινογιάννης**, αν αποδειχθεί ότι ευσταθούν οι υβριστικές δηλώσεις του προς τους οπαδούς του Ολυμπιακού.

Τα σχετικά δημοσιεύματα, που αναφέρονται στις επίμαχες δηλώσεις, αποτελούν πλέον αντικείμενο εισαγγελικής έρευνας από τον αθλητικό εισαγγελέα κ. **Κ. Σμιτζόγλου**, στον οποίο ανατέθηκε η διερεύνηση της υπόθεσης από τον προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών κ. **Π. Πούλιο**.

Αν διαπιστωθεί ότι όντως ο κ. Βαρδινογιάννης προέβη σε τέτοιου είδους δηλώσεις, τότε θα ασκηθεί εναντίον του ποινική δίωξη για εξώθηση φιλάθλων σε βιαιότητα.

Ο κ. Ι. Βαρδινογιάννης, από την πλευρά του, δεν διέψευσε την εμπρηστική φράση που είπε στην κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας της ΠΑΕ Παναθηναϊκός, αλλά με δήλωσή του μπροστά στις τηλεοπτικές κάμαρες επικείμερη να υποβαθμίσει το θέμα, ξεκαθαρίζοντας πως το σύνθημα που χρησιμοποίησε, δεν απηχεί τη θέση της ΠΑΕ.

«Ο,τι γράφηκε, ό,τι ακούστηκε κι ό,τι μεταφέρθηκε δεν είναι δηλώσεις. Ήταν μία κουβέντα μεταξύ συνεργατών σε στενό κύκλο και δεν είναι θέσεις που αφορούν την ΠΑΕ. Λυπάμαι αν κάποιοι θίχτηκαν», τόνισε μεταξύ άλλων ο πρόεδρος της ΠΑΕ Παναθηναϊκός, ο οποίος επιβεβαίωσε τη μεταγραφή του **Πόσιπγκα** από την Πόρτο και παράλληλα εξέφρασε τον σεβασμό του προς τον Ολυμπιακό εν όψει του κυριακάτικου ντέρμπι.

Ο μεγαλομέτοχος της ΠΑΕ Παναθηναϊκός κ. Ι. Βαρδινογιάννης